

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/pamiec/miejsca-pamieci/9289,PAKOSC-miasto-w-powiecie-inowroclawskim.html>
06.05.2024, 10:13

PAKOŚĆ (miasto w powiecie inowrocławskim)

1. Po wschodniej stronie kościoła poreformackiego znajduje się pomnik zbudowany z kamieni, zwieńczony rzeźbą orła zrywającego łańcuchy. Tablica na przedniej gładkiej ścianie informuje, że tu 5 I 1919 r. o godzinie piątej rano proboszcz ks. Józef Kurzawski pobłogosławił powstańców z Pakości wyruszających pod dowództwem Władysława Poczekaja do walki pod Inowrocławiem. Pomnik odsłonięto 15 VIII 1937 r. i po zniszczeniu przez hitlerowców odbudowano 15 VIII 1947 r.

2. Na ścianie kamienicy przy Rynku 30 tablica metalowa z datą 15 VIII 1937 r. upamiętnia miejsce ślubowania Polsce pakoskiej kompanii powstańczej, które odbyło się przed tym gmachem 9 I 1919 r. o godzinie dziesiątej. Po II wojnie światowej tablicę odsłonięto powtórnie w 1945 r.

3. W centralnej części cmentarza parafialnego znajduje się grób powstańców wielkopolskich.

Wzniesiono na nim prostopadłościenny pomnik, ozdobiony skrzyżowanymi szablami i czapką powstańczą. Umieszczone są na nim marmurowe tablice z nazwiskami i wierszowanym napisem ku czci pochowanych tu 12 ofiar (LS wymienia 11 z nich, w tym: jednego poległego 11 I 1919 r. pod Łabiszynem, czterech 3 II pod Elizewem i dwóch 4 V pod Jeleniem oraz trzech zmarłych w lutym i kwietniu 1919 r.). Pomnik odsłonięto 15 IV 1939 r., a w 1977 r. odnowiono i zwieńczono metalowym krzyżem; ponownie został odrestaurowany w 2008 r. Na cmentarzu tym spoczywa około 30 zmarłych później uczestników walk powstańczych, których groby oznaczono specjalnymi tabliczkami i chorągiewkami.

